

T.C.
A. .H.M.
. A. .H.M.

Esas No: 2010/36475
Karar No: 2018/
Karar Tarihi: 27.02.2018

AG T DEM R - TÜRK YE DAVASI

(A HS m. 3, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 34, 35, 41, 44, PROTOKOL NO 1) (5271 S. K. m. 100, 101, 109, 141, 231, 250) (5237 S. K. m. 31, 264, 265, 314) (3713 S. K. m. 7) (2911 S. K. m. 32, 33) (5395 S. K. m. 4, 20, 21) (6352 S. K. Geç. m. 1) (5275 S. K. m. 23) (GÜVEÇ - TÜRK YE DAVASI) (SÜZER - TÜRK YE DAVASI) (LÜTF YE ZENG N VE D ERLER - TÜRK YE DAVASI) (İK - TÜRK YE DAVASI) (HEBAT ASLAN VE F RAS ASLAN - TÜRK YE DAVASI) (KO T VE D ERLER - TÜRK YE DAVASI) (AYIK VD. - TÜRK YE DAVASI) (SEV M VD. - TÜRK YE DAVASI) (GÜLCÜ - TÜRK YE DAVASI) (YILMAZ VE KILIÇ - TÜRK YE DAVASI) (MÜDÜR DUMAN - TÜRK YE DAVASI) (ÖZGÜR RADYO - SES RADYO TELEV ZYON YAYIN YAPIM VE TANITIM A. . - TÜRK YE DAVASI) (MURAT VURAL - TÜRK YE DAVASI) (16. CD. 17.06.2015 T. 2015/1404 E. 2015/1868 K.)

K NC BÖLÜM

(Ba vuru No. 36475/10)

KARAR

STRAZBURG

27 ubat 2018

bu karar Sözle me'nin 44 § 2 maddesinde belirtilen ko ullar çerçevesinde kesinle ecek olup bazı ekli de i ikliklere tabi tutulabilir.

Agit Demir / Türkiye davasında,

Ba kan

Robert Spano,

Yargıçlar

Paul Lemmens,

Ledi Bianku,

I il Karaka ,

Nebojša Vu?ini?,

Jon Fridrik Kjølbro,

Stéphanie Mourou-Vikström,

ve Bölüm Yazı leri Müdürü Stanley Naismith'in katılımıyla Daire halinde toplanan Avrupa nsan Hakları Mahkemesi (ikinci Bölüm) 6 ubat 2018 tarihinde gerçekleştirildi i kapalı oturumdaki müzakereler sonucunda anılan tarihte a a ıdaki kararı vermi tir:

USUL

1. Türkiye Cumhuriyeti aleyhine açılan davanın temelinde, Türk vatanda ı Agit Demir'in ("ba vuran") 5 Mayıs 2010 tarihinde nsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına li kin Sözle me'nin ("Sözle me") 34. maddesi uyarınca yapımı oldu u ba vuru (No. 36475/10) bulunmaktadır.
2. Ba vuran, Mahkeme önünde, Diyarbakır Barosuna ba lı Avukatlar Dani Be ta ve M. Be ta tarafından temsil edilmi tir. Türk Hükümeti ("Hükümet") ise kendi görevlisi tarafından temsil edilmi tir.
3. Ba vuran bilhassa, bir gösteriye katılması nedeniyle tutuklanması ve hakkında alınan tedbirlerden ötürü Sözle me'nin birçok maddesinin ihlal edildi ini iddia etmektedir.
4. Ba vuru 6 Eylül 2011 tarihinde Hükümete bildirilmi tir. Öte yandan, Mahkeme, 30 Haziran ve 4 Aralık 2014 ile 27 A ustos 2015 tarihlerinde tarafları ek görü lerini sunmaya davet etmi tir.

OLAYLAR

I. DAVANIN KO ULLARI

5. Ba vuran 19 Aralık 1996 do umlu olup, ırnak'ta ikamet etmektedir.
6. DTP (Demokratik Toplum Partisi) 5 Aralık 2009 tarihinde, silahlı örgüt PKK'nın (Kürdistan ı Parti) lideri Abdullah Öcalan'a - ilgilinin, Cizre'de, mralı Cezaevindeki tutukluluk ko ullarını protesto etmek amacıyla- destek gösterisi düzenlemi tir.
7. Polis memurları tarafından 18 Ocak 2010 tarihinde düzenlenen tutanaktan, 4 Aralık 2009 tarihinde, PKK ile ba lantısı oldu u iddia edilen internet sitelerinde, 5 Aralık 2009 tarihinde Cizre'de, Abdullah Öcalan'ın tutukluluk ko ullarını protesto etmek için yapılacak olan gösteriye katılma ça rısında bulunan makaleler yayımlandı ı anla ılmaktadır. Söz konusu tutanakta ayrıca, 5 Aralık 2009 sabahı, saat 09.30 itibariyle, bir grup göstericinin DTP binası önünde toplandı ı ve -izinsiz- gösteri sırasında, içlerinden bazılarının maskeli oldu u göstericilerin, güvenlik güçlerinin da ılma emrine uymayı kabul etmedikleri ve Abdullah Öcalan'ın portresini havada sallayarak ve güvenlik güçlerine ta lar fırlatarak, "Öcalan'sız dünyayı ba ınıza yıkarız" ve "Biji Serok Apo" gibi Abdullah Öcalan lehine sloganlar attıkları belirtilmektedir.
8. Video kayıtlarından hareketle ba vuranın kimli inin te his edilmesi sonrasında, Cizre Cumhuriyet Ba savcılı ı 18 Ocak 2010 tarihinde, PKK adına suç i ledi i, bu örgüt lehine propaganda yaptı ı ve silah ya da ba ka araçlar yardımıyla polisleri direndi i üphesiyle ilgili hakkında yakalama müzekkeresi çıkarmı tir. Cizre İçe Emniyet Müdürlü ü Çocuk ubesi aynı gün, olayların meydana geldi i dönemde 13 ya ında olan ba vuranı yakalamı tir.
9. ırnak Barosu tarafından atanan avukatın refakatinde 19 Ocak 2010 tarihinde ba vuranın ifadesi alınmı tir. Ba vuran bilhassa a a ıdaki konu hakkında sorguya çekilmi tir:

" Dosyaya konulan foto raflardan hareketle, terör örgütünün (PKK) ça rısı üzerine

düzenlenen gösteri sırasında güvenlik güçlerine ta fırlattı nız ve bu gösteri esnasında, terör örgütünün lideri Abdullah Öcalan'ın portresini tuttu unuz tespit edilmi tir. Bu konuda ne söyleyeceksiniz? ”

Ba vuran, ifadesinde, Abdullah Öcalan portresini ta ıdı nı kabul etmi ; ancak güvenlik güçlerine ta attı nı kabul etmemi tir. Avukatı, müvekkilinin küçük oldu u gerekçesiyle saliverilmesini talep etmi tir.

10. Cumhuriyet Savcısı aynı gün, ba vuranın ayırt etme ve anlama kapasitesiyle ilgili olarak Cizre Devlet Hastanesi tarafından bilirki i incelemesi yapılmasına karar vermi tir. Aynı gün düzenlenen bilirki i raporunda, ilgilinin, fiillerini idrak etmek için gerekli kapasiteye sahip oldu u belirtilmi tir.

11. Yine aynı gün, re'sen atanan avukat refakatinde, Cizre Sulh Ceza Hâkimi tarafından ba vuranın ifadesi alınmı tir. Sulh ceza hâkimi, mevcut delil durumunu, makul üphenin varlı nı ve üpheliye atılı suçun Ceza Muhakemesi Kanunu'nun (CMK) 100. maddesinin 3. fıkrasında sıralanan suçlardan olmasını –silahlı bir terör örgütüne mensup olma (Türk Ceza Kanunu'nun 314. maddesi (TCK)- göz önünde bulundurarak, ba vuranın tutuklanmasına karar vermi tir. Ba vuran ifadesinde, video kayıtlarından alınan foto raflarda görünenin kendisi oldu unu kabul etmi tir. Ba vuranın avukatı, müvekkilinin ihtilaf konusu gösteriye, bunun bir e lence oldu u dü üncesiyle katıldı ı iddiasında bulunmu tur.

12. Hükümete göre, 27 Ocak tarihinde serbest bırakılma talebinde bulunulmu , bu talep reddedilmi ve bu karara itiraz edilmemi tir.

13. Cumhuriyet savcısı 9 ubat 2010 tarihli iddianameyle, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'na dayanarak, Diyarbakır Özel Yetkili A ır Ceza Mahkemesi önünde ceza davası açmı tir. PKK ile ba lantısı oldu u iddia edilen bazı internet sitelerinde yayımlanan ihtilaf konusu gösteri ile ilgili makalelere atıfta bulunarak, ba vuran hakkında bilhassa PKK'nın ça rısı üzerine yasadı ı bir gösteriye katılmak ve bu örgüte üye olmak (TCK'nın 314. maddesinin 2. fıkrası), terör propagandası yapmak (3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 7. maddesi), polise kar ı direnmek (TCK'nın 265. maddesi) suçlarından iddianame düzenlenmi tir Cumhuriyet savcısı son olarak, ba vuranın ya ı nedeniyle TCK'nın 31. maddesinin 2. fıkrasının uygulanmasını talep etmi tir.

14. Diyarbakır A ır Ceza Mahkemesi 16 ubat 2010 tarihinde, 5395 sayılı Kanun'a atıfta bulunarak iddianameyi kabul etmi ve ba vuranın tutukluluk halinin devam edip etmeyece i hususunu avukatı yoklu unda re'sen incelemi tir. Diyarbakır A ır Ceza Mahkemesi, üzerine atılı suçları, kaçma, delilleri karatma ve tanıklara baskı yapma ihtimali ile CMK'nın 100. maddesinin 3. fıkrasının a) bendinde öngörülen makul suç üphesinin varlı nı göz önünde bulundurarak, ilgilinin tutukluluk halinin devamına karar vermi tir. Ayrıca, durumuna en uygun cezanın belirlenmesi amacıyla küçü ün sosyal ortamı ve ki ili i hakkında sosyal inceleme raporu düzenlenmesine karar vermi tir. Öte yandan, ba vuranın küçük oldu u ve avukat yardımı olmadan yargılanamayaca ı gerekçesiyle avukat tayin edilmesini talep etmi tir.

15. Ba vuran, birinci duru ma esnasında, 13 Nisan 2010 tarihinde, hakkındaki tüm iddialara kar ı çıkmı tir. Ba vuran, okul yolunda, kendisini göstericilerin ortasında buldu unu; üzerinde Abdullah Öcalan portresinin oldu u pankartı yerde gördü ünü ve ba ka bir niyeti olmadan kaldırdı nı ifade etmi tir. Ba vuranın avukatı ayrıca, ya ı nedeniyle, müvekkilinin çocuk mahkemesi tarafından yargılanması gerekti ini ileri sürmü tür. Ba vuranın avukatı, 19 Ocak 2010 tarihli bilirki i raporuna itiraz etmi ve çocu un saliverilmesini talep etmi tir.

16. A ır Ceza Mahkemesi aynı gün, birinci duru ma sonunda, ba vuranın tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılmasına ve ilgilinin, video kayıtlarında görünen ki i olup

olmadı ının tespit edilmesi konusunun aydınlatılması amacıyla bilirki i raporu düzenlenmesine karar vermi tir.

17. Hükümetin görü lerinden, ba vuranın 19 ila 26 Ocak 2010 tarihleri arasında ırnak'ta bir cezaevinde tutuklu kaldı ı; sonrasında 26 Ocak günü Siirt Cezaevine nakledildi i ve tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılıncaya kadar burada tutuklu kaldı ı anla ılmaktadır. Hükümet, ba vuranın, Siirt'te tutuklu bulundu u süre boyunca yeti kinlerden ayrı olarak tutuldu unu belirtmi tir. Ba vuran ise, yeti kinler için planlanmı bir cezaevinde, suçlu küçükler tahsis edilen bir bölümde di er küçük tutuklularla birlikte tutuldu unu ifade etmi tir. Bu ba lamda, tutukluluk ko ullarıyla ve ailesinin ziyaretleriyle ilgili ba kaca herhangi bir unsur ibraz etmeden, Türkiye'nin Güneydo u Bölgesinde küçükler için bir cezaevi bulunmadı ının altını çizmi tir.

18. CMK'nın 250. maddesini de i tiren 6008 sayılı 22 Temmuz 2010 tarihli Kanun'un yürürlü e girmesinden itibaren, küçüklerin özel yetkili mahkemeler tarafından yargılanabilmesine son verilmi tir.

19. Diyarbakır A ır Ceza Mahkemesi 7 Aralık 2010 tarihinde, atılı suçun kendi görev alanına girmed i; çocuk mahkemesi olarak ırnak A ır Ceza Mahkemesinin görev alanına girdi i kanaatiyle yetkisizlik kararı vermi tir.

20. ırnak A ır Ceza Mahkemesi 22 Temmuz 2010 tarihli mevzuat de i iklikleri sonrasında, 10 Ocak 2011 tarihinde, söz konusu suçun kendi görev alanına girmed i; Çocuk Mahkemesi olarak Cizre Asliye Ceza Mahkemesinin görev alanına girdi i kanaatiyle yetkisizlik kararı vermi tir.

21. Olaya ili kin video kayıtlarıyla ilgili 8 A ustos 2011 tarihli bilirki i raporunda, ba vuranın, içlerinden bazılarının maskeli oldu u göstericiler arasında bulundu u, Abdullah Öcalan'ın portresini ta ıdı ı ve elinde tuttu u bir ta ı güvenlik güçlerine do ru fırlattı ı belirtilmi tir.

22. Çocuk Mahkemesi olarak Cizre Asliye Ceza Mahkemesi, ba vuranı 8 Mart 2012 tarihinde, 3713 sayılı Kanun'un 7. maddesinin 2.fıkrası ile 2911 sayılı Kanun'un 32. maddesinin 2. fıkrası ve 33. a) maddesinin 2. fıkrası uyarınca kanuna aykırı gösteriye katılma ve terör örgütü lehine propaganda yapma suçlarından bir yıl on be gün hapis cezasına mahkûm etmi tir. Bu karara varırken, ilgilinin, terör örgütünün ça rısı üzerine düzenlenen yasadı ı bir gösteriye katıldı ını ve bu örgütün lideri Abdullah Öcalan'ın portresini ta ıdı ını ileri sürmü tür. Aynı zamanda, aynı gösteri sırasında güvenlik güçlerine direnmenin ve ta atmanın da 2911 sayılı Kanun'un 32. maddesinin 2. fıkrasında ve 33 a) maddesinin 2. fıkrasında öngörülen suçtu kil etti i de erlendirmesinde bulunmu tur. Ancak, CMK'nın 231. maddesinin 5. fıkrası uyarınca üç yıllık ına hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar vermi tir. Son olarak, ba vuranın, TCK'nın 314. maddesinin 2. fıkrasında öngörülen suçtan beraatine karar vermi tir.

23. Söz konusu karar 5 Nisan 2012 tarihinde kesinle mi tir.

II. LG L ULUSAL VE ULUSLARASI HUKUK KURALLARI

1. Küçüklerle lgili Ulusal ve Uluslararası Kurallar

24. Küçüklerle ilgili ulusal ve uluslararası hukuk kuralları Güveç/Türkiye (No. 70337/01, §§ 49-64, A HM 2009 (özetler)) ve Süzer/Türkiye (No.13885/05, §§ 52-57, 23 Nisan 2013 kararlarında yer almaktadır; küçüklerle ilgili tutukluluk ko ullarıyla ilgili olarak Kuparadze/Gürcistan (No. 30743/09, §§ 42-44, 21 Eylül 2017) kararına bakınız.

2. 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu

25. Bilhassa, 5395 sayılı 3 Temmuz 2005 tarihli Çocuk Koruma Kanunu'nun 4. maddesinin 1. fıkrasının j) bendi uyarınca, bir çocuğun tutulması son çare bir tedbir olmalıdır. 5395 sayılı Kanun'un 20. maddesinde, CMK'nın 109. maddesinde sayılanlara ek olarak, küçükler için adli kontrol tedbirleri öngörülmektedir. Küçüklerle ilgili olarak, ancak adli kontrol tedbirinden sonuç alınamaması ya da bu tedbire riayet edilmemesi halinde tutuklama kararı verilebileceği belirtilmektedir.

5395 sayılı Kanun'un 21. maddesi uyarınca, on beş yaşını doldurmamış çocuklar hakkında üst sınırı beş yılını aşmayan hapis cezasını gerektiren fiillerinden dolayı tutuklama kararı verilemez.

3. 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanunu

26. 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 7. maddesinin 2. fıkrası aşağıdaki gibidir:

“ Terör örgütünün propagandasını yapan kişileri, bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (...) ”

4. 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu

27. Olayların meydana geldiği tarihte, 22 Temmuz 2010 tarihinde yayımlanan 6008 sayılı Kanun'un 1. maddesiyle eklendiği haliyle, 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun 32. maddesinin 2. fıkrası, izin alınmaması bir gösteri sırasında güvenlik güçlerinin gösterinin dağıtılmasına ilişkin ikazlarına uymayan kişilerin TCK'nın 264. maddesi uyarınca cezalandırılmasına hükmetmektedir. 2911 sayılı Kanun'un 32. maddesinin 2. fıkrası olayların meydana geldiği tarihte aşağıdaki gibidir:

“ Kamu görevlisine karşı görevini yapmasını engellemek amacıyla, cebir veya tehdit kullanan kişileri, altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (...) ”

Olayların meydana geldiği tarihte 2911 sayılı Kanun'un 33. maddesinin a) bendi aşağıdaki gibidir:

“ Toplantı ve gösteri yürüyüşlerine (aynı kanunun) 23 üncü maddenin (b) bendinde sayılan silah veya araçları taşıyarak katılanlar, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (...) ”

Aynı kanunun 23. maddesinde, -taahhüt suretiyle bir gösteriye katılmanın da dâhil olduğu- toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin kanuna aykırı sayıldığı koşullar sıralanmıştır.

5. Ceza Kanunu

28. TCK'nın 314. maddesinin 2. fıkrası aşağıdaki gibidir:

“(…)”

2. Birinci fıkrada tanımlanan örgüte üye olanlara, beş yıldan on yıla kadar hapis cezası verilir. (...)”

29. Olayların meydana geldiği tarihte, TCK'nın 31. maddesinin 2. fıkrası, iddia edilen fiilin sonuçlarını algılama yetisi olmayan 12-15 yaş arasındaki çocukların ceza sorumluluğundan bulunmadığını öngörmektedir.

6. Ceza Muhakemesi Kanunu

30. Olayların meydana geldiği tarihte, CMK'nın 100. maddesi a) a) daki gibidir:

“1. Kuvvetli suç şüphesinin varlığını gösteren olguların ve bir tutuklama nedeninin bulunması halinde, şüpheli veya sanık hakkında tutuklama kararı verilebilir. Bu kararın önemi, verilmesi beklenen ceza veya güvenlik tedbiri ile ölçülü olmaması halinde, tutuklama kararı verilemez.

2. A) a) daki hallerde bir tutuklama nedeni var sayılabilir:

a) şüpheli veya sanığın (...) kaçacağı şüphesini uyandıran somut olgular varsa,

b) şüpheli veya sanığın davranışları;

1. Delilleri yok etme, gizleme veya deşirtme,

2. Tanık, mağdur veya baskıları üzerinde baskı yapılması girişiminde bulunma,

Hususlarında kuvvetli şüpheli oluyorsa. (...)”

CMK'nın 100. maddesinin 3. fıkrasında sıralanan bazı suçlar için, tutuklama gerekçelerinin bulunduğu yasal bir karine bulunmaktadır. CMK'nın 100. maddesinin 3. fıkrasının ilgili kısımları a) a) daki gibidir:

“3) A) a) daki suçların işlendiği hususunda kuvvetli şüpheli sebeplerinin varlığı halinde, tutuklama nedeni var sayılabilir:

a) 26.9.2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda yer alan suçlar;

(...)

11. Anayasal Düzene ve Bu Düzenin İyiliğine Karşı Suçlar (Madde 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315),

(...)”

CMK'nın 101. maddesi gereğince, tutuklunun devamına ve alternatif tedbirlerin yetersizliğine ilişkin kararlar gerekçelendirilmelidir.

CMK'nın 109. maddesi uyarınca, en fazla üç yıl hapis cezasını gerektiren bir suç sebebiyle yürütülen soruşturmada, tutuklama gerekçeleri bulunsa bile, şüphelinin tutuklanması yerine adli kontrol altına alınmasına karar verilebilir.

7. Yargıtay içtihatları

31. Yargıtay 16. Ceza Dairesi tarafından oluşturulan içtihatlarla göre (bk. örneklerin 17 Haziran 2015 tarihli ve 2015/1404 E – 2015/1868 K sayılı karar), 2911 sayılı Kanun'un 32. ve 33. maddelerinde öngörülen suçlar kapsamında işlenen fiiller, 6352 sayılı Kanun'un geçici 1. maddesi uyarınca düğünce ve kanaat açıklama metodu olarak değerlendirilmelidir. Bu kapsamda, 6352 sayılı Kanun'un geçici 1. maddesi, 31 Aralık 2011 tarihine kadar işlenen ifade özgürlüğüyle ilgili suçlar söz konusu olduğunda, ceza davasının ve soruşturmanın açılmasının ertelenmesi olanağı öngörmektedir.

HUKUK DEĞERLENDİRME

I. SÖZLEŞME'NİN 5. MADDESİNİN HİLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

Başvuran, tutuklanmasının zorunlu olmadığını ve bir suç işlediğine dair hakkında

üphelenilmesi için makul sebeplerin bulunmadığını ileri sürmektedir. Özellikle, başvurulan bu tedbire son çare olarak karar verilmediğini ve kendi ifadesine göre, tutuklanmasına ilişkin ilgili iç hukukun gerekliliklerine aykırı olarak karar verildiğini belirtmektedir. Başvurulan aynı zamanda, tutukluluğunun süresinden de ikâyet etmektedir. Başvurulan bu bağlamda, Sözleşme'nin 5. maddesinin 1. fıkrasının c) bendi ile 3. fıkrasını ileri sürmektedir. Öte yandan, başvurulan Sözleşme'nin 13. maddesini ileri sürerek, tutuklanmasına ve tutukluluk halinin devamına itiraz etmesine olanak sağlayacak etkin bir hukuk yoluna sahip olmamasından ikâyet etmektedir. Mahkeme, bu ikâyetin, Sözleşme'nin 13. maddesine nazaran özel bir hüküm ("lex specialis") teşkil eden, Sözleşme'nin 5. maddesinin 4. fıkrası açısından incelenmesi gerektiğini kanısına varmaktadır.

Sözleşme'nin 5. maddesinin 1. fıkrasının c) bendi ile 3 ve 4. fıkralarının somut olaya ilişkin kısımları aşağıdaki gibidir:

"1. Herkes özgürlük ve güvenlik hakkına sahiptir. Aşağıda belirtilen haller dışında ve yasanın öngördüğü usule uygun olmadan hiç kimse özgürlüğünden yoksun bırakılamaz:

(...)

c) Kişinin bir suç işlediğinden üphelenmek için inandırıcı sebeplerin bulunduğu veya suç işlemesine ya da suçu işledikten sonra kaçmasına engel olma zorunluluğuna kanaatini doğuran makul gerekçelerin varlığı halinde, yetkili adli merci önüne çıkarılmak üzere yakalanması ve tutulması;

(...)

3. Bu maddenin 1.c fıkrasında öngörülen koşullar uyarınca yakalanan veya tutulan herkesin derhal bir yargıç veya yasayla adli görev yapmaya yetkili kılınmış sair bir kamu görevlisinin önüne çıkarılması zorunlu olup, bu kişi makul bir süre içinde yargılanmaya ya da yargılama süresince serbest bırakılma hakkına sahiptir. Salıverilme, ilgilinin duruma mada hazır bulunmasını sağlayacak bir teminat altına alınabilir.

4. Yakalama veya tutulma yoluyla özgürlüğünden yoksun kılınan herkes, tutulma işleminin yasaya uygunluğu hakkında kısa bir süre içinde karar verilmesi ve eğer tutulma yasaya aykırı ise, serbest bırakılması için bir mahkemeye başvurma hakkına sahiptir."

Hükümet, başvurulanın iddialarını kabul etmemektedir.

A. Başvurulanın tutuklanmasının yasalılığı hakkında (Sözleşme'nin 5. maddesinin 1. fıkrasının c) bendi)

1. Kabul edilebilirlik hakkında

Mahkeme öncelikle, tarafların, 27 Ağustos 2015 tarihli ek bir bildiriyle, iddialarının yanı sıra, başvurulanın Sözleşme'nin 5. maddesinin 1. fıkrası bağlamındaki ikâyeti hakkında görüşlerini sunmaya davet edildiklerini tespit etmektedir. Mahkeme, iç hukuk yollarının tüketilmediği gerekçesiyle Sözleşme'nin 5. maddesinin 3. ve 4. fıkraları bağlamındaki ikâyetlerin kabul edilemez olduğunu daha önce ileri süren Hükümetin (aşağıda 46. paragraf), Sözleşme'nin 5. maddesinin 1. fıkrası bağlamındaki ikâyetle ilgili olarak herhangi bir kabul edilemezlik itirazını ileri sürmediğini saptamaktadır.

Mahkeme, bu ikâyetin Sözleşme'nin 35. maddesinin 3. fıkrası anlamında açıkça dayanaktan yoksun olmadığını ve öte yandan, başvurulanın herhangi bir kabul edilemezlik gerekçesinin bulunmadığını tespit ederek, bu ikâyetin kabul edilebilir olduğunu belirtmektedir.

2. Tarafların iddiaları

Ba vuran, davaya ili kin ko ulları dikkate alarak, tutuklanmasının zorunlu olmadı ını ve suç i ledi inden üphelenilmesi için makul sebeplerin bulunmadı ını ileri sürmektedir. Ba vuran, ya ını göz önünde bulundurarak, tutuklanmasının son çare tedbiri olması gerekti ini ve söz konusu durumun bu ekilde olmadı ını eklemektedir.

Hükümet, ba vuranın iddialarını reddetmektedir. Hükümet, söz konusu tutuklamanın CMK'nın 100. maddesinin 3. fıkrası bakımından makul sebeplere dayandı ı kanısına varmaktadır. Hükümet, ba vuranın TCK'nın 314. maddesi uyarınca yasadı ı silahlı bir örgüte üye olmakla suçlandı ını belirtmektedir. Hükümet, 5395 sayılı Kanun'un 4. maddesinin 1. fıkrası uyarınca, bir çocu un tutuklu unun son çare tedbiri olması gerekse bile, küçüklerin CMK'nın 100. maddesinin 3. fıkrasında belirtilen bir suç söz konusu oldu unda tutuklanabileceklerini ifade etmektedir. Hükümet bir yandan, video kayıtlarının ba vuranın güvenlik güçlerine ta lar attı ını gösterdi ini ve di er yandan, ilgilinin ayrıca terör örgütü lehine propaganda yapmak, bu örgüt adına suç i lemek ve 2911 sayılı Kanun'un hükümlerine riayet etmemekle suçlandı ını eklemektedir. Hükümet, ba vuranın tutuklulu unun yerel mevzuatla uyumlu oldu u sonucuna varmaktadır.

3. Esas hakkında

Mahkeme, Sözle me'nin 5. maddesinin 1. fıkrası anlamında tutuklulu un yasallı ı için gereken unsurlardan birinin keyfili in bulunmaması oldu unu hatırlatmaktadır (Je?ius/Litvanya, No. 34578/97, § 56, A HM 2000-IX, Konolos/Romanya, No. 26600/02, § 45, 7 ubat 2008 ve Korneykova/Ukrayna, No. 39884/05, § 33, 19 Ocak 2012, bu kararda yapılan atıflarla birlikte). Özgürlükten yoksun bırakma, yalnızca daha az katı di er tedbirlerin, tutuklulu u gerektiren ki isel menfaati ya da kamu yararını korumak için yetersiz olarak kabul edilmesi ve de erlendirilmesi durumunda haklı gösterilecek kadar a ır bir tedbirdir. Dolayısıyla, özgürlükten yoksun bırakmanın ulusal hukuka uygun olması yeterli de ildir ve bu durumun davanın ko ullarında gerekli olması da gerekmektedir (bk., Ambruszkiewicz/Polonya, No. 38797/03, §§ 29-32, 4 Mayıs 2006, Ladent/Polonya, No. 11036/03, § 55, 18 Mart 2008, Khayredinov/Ukrayna, No. 38717/04, § 27, 14 Ekim 2010, yukarıda anılan Korneykova kararı, § 43, yine bk., Bolech/ sviçre, No. 30138/12, § 45, 29 Ekim 2013, ve, kısa bir süre önce, Lütfiye Zengin ve di erleri/Türkiye, No. 36443/06, § 81, 14 Nisan 2015). Yetkili makamlar, Sözle me'nin 5. maddesinin 1. fıkrasının c) bendi ba lamında bir tutuklulu un makul niteli i hakkında karar vermeye davet edildiklerinde, tutuklulu un devamına alternatif tedbirlerin bulunup bulunmadı ını ara tırma yükümlülü üne sahiptirler (Tinner/ sviçre, No. 59301/08 ve 8439/09, § 58, 26 Nisan 2011).

Mahkeme ardından, iç hukukta, CMK'nın 100. maddesinden anla ıldı ı ekliyle (yukarıda 30. paragraf), bir ki inin tutuklanmasının, ancak atılı suçu i ledi ine dair hakkında kuvvetli üphenin bulunması ve ayrıca, üphelinin kaçma riski veya delilleri de i tirme ve tanıklar, ma durlar ya da di er ki iler üzerinde baskı kurma riski gibi bir tutukluluk gerekçesinin bulunması halinde mümkün oldu unu hatırlatmaktadır. Bu iki ko ul kümülatiftir: Kuvvetli üphelerin varlı na, Kanun'a göre, en azından bir tutukluluk gerekçesinin varlı ı eklenmelidir. Son olarak, bu iki ko ul bir araya gelse bile, özgürlükten yoksun bırakmadan daha az katı tedbirlerin uygulanmasının öngörülmesi gerekmektedir. Aynı zamanda, bazı suçlar için, Türk hukukunda (CMK'nın 100. maddesinin 3. fıkrası) tutukluluk gerekçelerinin varlı na (kaçma riski ya da delilleri de i tirme ve tanıklar, ma durlar veya di er ki iler üzerinde baskı kurma riski) ili kin yasal bir karinenin bulundu unu da vurgulamak gerekmektedir. Bununla birlikte, bu "katalog" suçlar ayrıntılı bir ekilde sırayla belirtilmekte ve ulusal makamları öncelikle alternatif tedbirleri öngörme yükümlülü ünden muaf tutmamaktadır.

Küçüklerin tutuklanmasına ili kin olarak, Türk mevzuatı, bu durumun son çare tedbiri olması gerekti ini (5395 sayılı Kanun'un 4. maddesinin 1. fıkrasının j) bendi - yukarıda 25. paragraf) öngörmektedir. Özellikle, 5395 sayılı Kanun'un 20. maddesi uyarınca, bir

küçük ün tutuklanmasına, yalnızca adli kontrol tedbirinin etkin olmadığına ortaya çıkması veya bu tedbire uyulmaması halinde karar verilebilmektedir.

Somut olayda, Mahkeme, ba vuranın, atılı suçların i lendi ine ili kin kuvvetli üphenin varlığına ve CMK'nın 100. maddesinin 3. fıkrasında öngörülen katalog bir suçun - silahlı bir terör örgütüne üye olmak (TCK'nın 314. maddesinin 2. fıkrası) söz konusu olmasına dayanan Sulh Ceza Hâkimi tarafından tutuklandığını tespit etmektedir. Böylelikle, Hâkim, tutukluluk halinin devamının gerekliliğine ili kin yasal karineyi uygulamıştır. Hâkim ayrıca, bütün delillerin yargılamanın bu a masında toplanmadığı kanısına varmıştır.

Mahkeme bununla birlikte, esasen, bir gösteriye katılmak yoluyla bir terör örgütü lehine propaganda yapma suçunun ilgili hakkında yöneltilen suçlamaların merkezinde yer aldığı ve bu suçlamalara dayanılarak, ilgilinin iki aydan fazla bir süre boyunca tutukluluk halinin devam ettirildiğini saptamaktadır. Gerçekte, soru turmaya ve ceza davasına ili kin dosyadaki unsurlar ında, ba vuran hakkında olu an üphelerin temelinde bulunan olaylar, ilgilinin terör örgütünün çarısı üzerine düzenlenen bir gösteriye katılmasına ili kin eylemlere benzemektedir.

Oysa bu türden bir suçlama (bir gösteri sırasında terör örgütü lehine propaganda yapmak), Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 100. maddesinin 3. fıkrasında belirtilen suçlar arasında yer almamakta ve bu durum, Mahkemeyi bu hükme dayanarak sanının tutuklanmasının gerekliliğini karinesini olu turan unsurların varlığı konusunda üpheler duymasına neden olmaktadır (bk., mutatis mutandis, İK/Tuürkiye, No. 53413/11, § 61, 8 Temmuz 2014).

Üphesiz, yukarıda açıklandığı üzere (39. paragraf), Sulh Ceza Hâkimi, CMK'nın 100. maddesinin 1. fıkrası uyarınca tutuklama kararı verebilmektedir. Bununla birlikte, tutukluluk ko ulları bir araya gelse bile, Hâkim her durumda, adli kontrol gibi, iç hukuk tarafından öngörülen daha az katı tedbirlerin uygulanmasını da öngörmelidir. Bu gereklilik, küçüklerin tutuklanmasına ili kin olarak daha belirgindir. Oysa tutuklama kararında Sulh Ceza Hâkimi tarafından ileri sürülen gerekçeler, tutukluluk tedbirinin - ba vuranın ya ı bakımından - özellikle iç hukukun gerektirdiği üzere, son çare olarak kullanıldığına dü ünülmesine imkân vermemektedir (yukarıda 25. paragraf). 19 Ocak 2010 tarihli karar de erlendirildi inde, ba vuranın tutuklanmasına karar veren Hâkimin öncelikle tutukluktan ba ka tedbirleri öngördüğü anlaşılmamaktadır.

Sonuç olarak, Mahkeme, 13 ya ında bir küçük ün tutuklanmasının, bilhassa iç hukuk tarafından öngörülmesine ra men alternatif tedbirlerin somut olayda öngörülmediğidikkate alındığına, Sözle me'nin 5. maddesinin 1. fıkrası anlamında yasaya uygun olarak de erlendirilemeyeceğikanaatine varmaktadır.

Sonuç olarak, Sözle me'nin 5. maddesinin 1. fıkrası ihlal edilmiştir.

B. Sözle me'nin 5. maddesinin 3 ve 4. fıkraları ba lamındaki ikâyetler hakkında

Ba vuran, tutukluluk süresinden ve tutuklanmasına ve tutukluluk halinin devamına itiraz etmesine imkân sa layacak etkin bir hukuk yoluna sahip olmamasından ikâyet etmektedir.

Sözle me'nin 5. maddesinin 3 ve 4. fıkraları ba lamındaki ikâyetlerin bildirilmesinin ardından, 12 Mart 2012 tarihinde sunulan görüşlerinde, Hükümet, ba vuranın tutukluluk süresi ba lamındaki ikâyetine ili kin olarak iç hukuk yollarını tüketmediğini ileri sürerek, iç hukuk yollarının tüketilmediğini iddia etmiştir. Hükümete göre, ba vuran ne tutuklama emrine ne de tutukluluk halinin devamına hükmeden kararlara karşı itiraz etmemiştir. Diğer yandan, yine Hükümete göre, ba vuranın CMK'nın 141. maddesi ile devamındaki maddelere dayanarak, yerel mahkemeler önünde tazminat davası açması gerekmektedir.

Ba vuran, Hükümetin itirazını reddetmekte ve Hükümet tarafından ileri sürülen itiraz yolunun ikâyetlerini telafi edecek nitelikte olmadığını ileri sürmektedir.

Mahkeme, tutukluluk süresine ili kin ikâyetle ilgili olarak, Sözle me'nin 5. maddesinin 1. fıkrasına ili kin olarak yukarıda vardı ı sonuçları dikkate alarak ve somut olayda ortaya konulan ba lıca hukuki sorunu inceledi ini de erlendirerek, bu ikâyetin kabul edilebilirli i ve esasının incelenmesine gerek olmadığını kanaatine varmaktadır (bk., aynı do rultuda, Holomiov/Moldova, No. 30649/05, § 131, 7 Kasım 2006 ; bk., mutatis mutandis, Zervudacki/Fransa, No. 73947/01, §§ 60-61, 27 Temmuz 2006, ve yukarıda anılan Lütfiye Zengin ve di erleri kararı, § 92 ; yine bk., Valentin Câmpeanu adına Hukuki Kaynaklar Merkezi/Romanya (BD), No. 47848/08, § 156, A HM 2014). Ayrıca, ba vuranın tutuklama emrine ili kin bir ikâyette bulunmadı ını kaydetmek gerekmektedir.

Sözle me'nin 5. maddesinin 4. fıkrası ba lamındaki ikâyetle ilgili olarak, Mahkeme, bu ikâyetin a a ıda belirtilen sebeplerle kabul edilemez ekilde olması nedeniyle, Hükümetin iç hukuk yollarının tüketilmemesi ba lamındaki itirazının incelenmesine gerek olmadığını kanısına varmaktadır.

Mahkeme, Sözle me'nin 5. maddesinin 4. fıkrasının, özgürlü ünden yoksun bırakılan herkese, özgürlü ünden yoksun bırakılmasının Sözle me anlamında yasallı ı için gereken usul ve esas gerekliliklerine riayet edilip edilmedi inin denetlenmesi amacıyla bir mahkeme önünde dava açma hakkı tanıdı ını hatırlatmaktadır. Bu denetimden sorumlu olan mahkeme, yasaya aykırı tutukluluk durumunda tahliyeye karar verme yetkisine sahip olmalıdır (bk., di er kararlar arasından, M.M./Bulgaristan, No. 75832/13, § 51, 8 Haziran 2017). Hukuk yolları, bir ki inin, tutuklulu unun yasallı ı konusunda, gerekti i takdirde, tahliye edilmesine imkân verebilecek nitelikte hızlı yargısal denetimin yapılmasını sa layabilmesi amacıyla, ki inin tutuklulu u boyunca mevcut olmalıdır. Sözle me'nin 5. maddesinin 4. fıkrası yeterince kesin hukuk yollarını öngörmektedir, aksi takdirde eri ilebilirlik ve etkinlik ko ulları yerine getirilmeyecektir (Kadem/Malta, No. 55263/00, § 41, 9 Ocak 2003).

Mahkeme öncelikle, Sözle me'nin 5. maddesinin 4. fıkrasının tutuklulu un uzatılması yönündeki kararın resen verilmesinden itibaren de il, yalnızca bu türden bir karara kar ı bir davanın açıldı ı tarihten itibaren uygulandı ını hatırlatmaktadır (Knebl/Çek Cumhuriyeti, No. 20157/05, § 76, 28 Ekim 2010 ve Hebat Aslan ve Firas Aslan/Türkiye, No. 15048/09, § 60, 28 Ekim 2014). Ba vuranın tahliye talebine ve resen tutuklulu un uzatılmasına ili kin kararlara kar ı itiraz etme imkânı bulunmaktaydı.

Oysa ba vuran itiraz yolunun Sözle me'nin 5. maddesinin 4. fıkrası anlamında bir hukuk yolu te kil etmedi ini ileri sürmektedir. Ba vuran, iddiasını desteklemek için Ko ti ve di erleri/Türkiye (No. 74321/01, 3 Mayıs 2007), ve Ba rıyanık/Türkiye (No. 43256/04, § 51, 5 Haziran 2007) kararlarına atıfta bulunmaktadır.

Mahkeme, eski Ceza Muhakemesi Kanunu'nda öngöröldü ü ekliyle itiraz davasına ili kin olarak, ceza mahkemelerinin basmakalıp gerekçelerden hareketle ba vuranın tutukluluk halinin devamına karar vermeleri durumunun, yalnızca Sözle me'nin 5. maddesinin 3. fıkrasının ihlal edildi i sonucuna varmak için de il, aynı zamanda bu türden gerekçelere itiraz edilmesine ili kin olarak bir itiraz yolunun ba arılı olasılı ını ara tırmak için de temel unsurlardan biri oldu unu hatırlatmaktadır (Ko ti ve di erleri/Türkiye, No. 74321/01, 3 Mayıs 2007). Ayrıca, birçok defa, Mahkeme, itiraz davasının, adli bir nitelik ta ımaması ve özgürlükten yoksun bırakmaya uygun usuli güvenceleri sunmaması nedeniyle, Sözle me'nin 5. maddesinin 4. fıkrasının gerekliliklerini yerine getirmedi i kanısına varmı tır (bk., özellikle, yukarıda anılan Ba rıyanık kararı, § 51, bk. yine ayık ve di erleri/Türkiye davaları, No. 1966/07 ve di er altı ba vuru, §§ 30-32, 8 Aralık 2009, ve Sevim ve di erleri/Türkiye No. 7540/07 ve di er iki ba vuru, §§ 30-31, 5 Ocak 2010).

Mahkeme bununla birlikte, tutukluluğu ve itiraz davasını düzenleyen Türk mevzuatının 17 Aralık 2004 tarihinde de itirazı kaydetmektedir. 1 Haziran 2005 tarihinde yürürlüğe giren yeni Ceza Muhakemesi Kanunu yine 17 Aralık 2004 tarihinde kabul edilmiştir. Yeni CMK'nın hükümleri, bir tutuklunun temsilcisi ya da müdafisine, itiraz talebinin incelenmesi sırasında adli makam tarafından dinlenme imkânı sunmaktadır.

Mahkeme, yerleşik içtihadına göre, bir tutukluluğa karşı yapılan itirazı inceleyen bir mahkemenin, adli nitelikteki bir makama ilişkin güvenceleri sunması gerektiğini tekrarlamaktadır. Dava, çekimeli olmalı ve her durumda taraflar, savcı ve tutuklu arasında "silahların eşitliği" güvence altına alınmalıdır (Nikolova/Bulgaristan (BD), No. 31195/96, § 58, A HM 1999?II). Bu bağlamda, yeni CMK tarafından öngörülen itiraz davasına ilişkin olarak, Mahkeme, usulî güvencelerden bazılarının yerine getirilmediğini gerekçesiyle Sözleşme'nin 5. maddesinin 4. fıkrasının ihlal edildiği sonucuna varmıştır (bk., diğer birçok karar arasından, Cumhuriyet savcısının görüşünün tebliğ edilmemesi: Altınok/Türkiye, No. 31610/08, §§ 57-61, 29 Kasım 2011; geçerli bir gerekçe olmaksızın dosyaya erişimin kısıtlanması: İnk/Türkiye, No. 53413/11, § 75, 8 Temmuz 2014).

Mahkeme bununla birlikte, başvuranın tutuklanmasına ve tutukluluk halinin devamına itiraz etmesine imkân sağlayacak her türlü hukuk yolunun bulunmamasından ikâyet etmekle yetindiğini saptamaktadır. Mahkeme, bu bağlamda, özellikle başvuranın tutuklanması ve tutukluluğunun uzatılması hakkında uygulanan denetimin, Sözleşme'nin 5. maddesinin 4. fıkrasının gerektirdiği üzere, ilgilinin tutukluluğunun yasallığıyla ilgili olması (R.T./Yunanistan kararıyla kıyaslayınız, No. 5124/11, § 98, 11 Nisan 2016) ve gerektiği takdirde, ilgilinin tahliyesine neden olması (bk., mutatis mutandis, yukarıda anılan M.M. kararı, § 58 ; aksi yönde bir karar için, Suso Musa/Malta, No. 42337/12, § 59, 23 Temmuz 2013, yine bk., Sözleşme'nin 13. maddesi bağlamındaki ikâyetin incelemesi kapsamında, Valada Matos das Neves/Portekiz, No. 73798/13, § 93, 29 Ekim 2015) halinde, usulî güvencelerin yerine getirilmemesinin tek başına, itiraz yolunu etkisiz kılmadığını kanaatine varmaktadır.

Somut olayda, Mahkeme, bir mahkeme önünde oluşturulan itiraz yolunun (Gavril Yossifov/Bulgaristan kararıyla kıyaslayınız, No. 74012/01, § 60, 6 Kasım 2008) Sözleşme'nin 5. maddesinin 4. fıkrası anlamında "bir hukuk yolu" teşkil etmek için yeterli bir kapsamda olduğundan üphe etmek için herhangi bir neden görmemektedir. Oysa başvuran ne tutuklanmasına hükmeden 19 Ocak 2010 tarihli karara ne de tutukluluk halinin devamına ilişkin 16 Nisan 2010 tarihli karara karşı itiraz etmiştir.

Yukarıda belirtilenler ışığında, Mahkeme, başvuranın Sözleşme'nin 5. maddesinin 4. fıkrası anlamında bir mahkeme önünde bir hukuk yoluna sahip olduğunu sonucuna varmaktadır. Ayrıca Mahkeme, ilgilinin bir mahkeme önünde, tutuklanmasına ve tutukluluk halinin devamına itiraz etme imkânına sahip olmadığını ortaya koymadığını ve böylelikle, ikâyetin bu hususta Sözleşme'nin 35. maddesinin 3. fıkrası anlamında açıkça dayanaktan yoksun olduğunu kanısına varmaktadır.

II. SÖZLEŞME'NİN 11. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İKÂYESİ HAKKINDA

Başvuran, başvuru formunda, Sözleşme'nin özel bir hükmünü ileri sürmeksizin, Kürt sorununa ilişkin bir gösteriye katılması nedeniyle hakkında açılan ceza davasına ve tutuklama tedbirine tabi tutulmasından ikâyet etmiştir. Ardından, başvuran, 7 Haziran 2012 tarihinde cevap olarak sunduğu görüşlerinde, Abdullah Öcalan'a destek gösterisine katıldığını ve bu gösteri sırasında, PKK liderinin bir portresini taşıdığı gerekçesiyle mahkûm edildiğini belirterek, Sözleşme'nin 10. maddesini açıkça her hâlükârda ileri sürmüştür.

Mahkeme, davanın koşullarında, Sözleşme'nin 10. maddesinin, özel bir hüküm ("lex specialis") olan Sözleşme'nin 11. maddesine nazaran genel bir hüküm ("lex generalis") olarak değerlendirildiğini ve böylelikle, Sözleşme'nin 10. maddesinin ayrıca dikkate alınmasına gerek olmadığını kanısına varmaktadır (bk., mutatis mutandis, Ezelin/Fransa,

26 Nisan 1991, § 35, A serisi No. 202, bk., bilhassa, yukarıda anılan Lütfiye Zengin ve di erleri kararı, § 35, ve Gülcü/Türkiye, No. 17526/10, § 75, 19 Ocak 2016). Dolayısıyla, ba vuranın ikâyetinin Sözle me'nin 10. maddesi ı ında, Sözle me'nin 11. maddesi kapsamında incelenmesi gerekmektedir.

Sözle me'nin 11. maddesinin somut olaya ili kin kısmı a a ıdaki gibidir:

“1. Herkes, barı ıl olarak toplanma (...) hakkına sahiptir.

2. Bu hakların kullanılması, yasayla öngörülen ve demokratik bir toplum içinde ulusal güvenli in, kamu güvenli inin korunması, kamu düzeninin sa lanması ve suç i lenmesinin önlenmesi, sa lı ın veya ahlakın ya da ba kalarının hak ve özgürlüklerinin korunması için gerekli olanlar dı ındaki sınırlamalara tabi tutulamaz. Bu madde, silahlı kuvvetler, kolluk kuvvetleri veya devlet idaresi mensuplarınca yukarıda anılan haklarını kullanılmasına me ru sınırlamalar getirilmesine engel de ildir.”

Hükümet, ba vuranın iddiasını kabul etmemektedir.

Kabul Edilebilirlik Hakkında

62. Hükümet, ba vuranın ifade özgürlü üne ili kin ikâyetini ulusal mahkemeler önünde ileri sürmedi ini belirterek, iç hukuk yollarının tüketilmemesine itiraz etmektedir. Hükümet, ba vuranın Mahkeme önünde, cevaben görü lerinde Sözle me'nin 10. maddesine ili kin ikâyeti ileri sürmedi ini eklemektedir.

63. Ba vuran bu iddialara itiraz etmektedir.

64. Mahkeme, öncelikle ba vuranın, ba vuru formunda Sözle me'nin 11. maddesiyle ilgili ikâyetini sadece özü itibarıyla ileri sürmü olsa da, her hâlükârda, Asliye Ceza Mahkemesinin kararını verdi i tarih olan 8 Mart 2012 tarihinden itibaren hesaplanan altı aylık süre içerisinde sunulan 7 Haziran 2012 tarihli cevaben görü lerinde, bu ikâyetini açıkça belirtti ini kaydetmektedir. Mahkeme, bunun ardından çtüzü ünün 54. maddesinin 2. fıkrasının c) bendi uyarınca, tarafları ek görü lerini sunmaya davet etmi tir.

65. Mahkeme, iç hukuk yollarının tüketilmedi ine dair itirazla ilgili olarak, Sözle me'nin 35. maddesinin 1. fıkrasının amacının, iç hukuk yollarının tüketilmesine ili kin olarak, Sözle meci Devletlere, kendilerine kar ı iddia edilen ihlalleri Mahkeme'ye sunulmadan önce –normal yoldan mahkemeler aracılı ıyla- engelleme veya telafi etme imkânı tanımak oldu unu hatırlatmaktadır. Bu hüküm, ?belirli bir esneklik ve a ırı ekilci olmaksızın? uygulanmalıdır; ilgilinin, daha sonra Strazburg'da sunmak istedi i ikâyetlerini, ?en azından özü itibarıyla ve iç hukuk tarafından belirlenen artlarda ve sürelerde? ulusal mahkemeler önünde sunmu olması yeterlidir (Fressoz ve Roire/Fransa (BD), No. 29183/95, § 37, A HM 1999 I).

32. Mahkeme somut olayda, ba vuran hakkında ulusal mahkemeler önünde ba latılan ceza yargılamasının, özellikle terör örgütü lehinde propaganda yapma suçuna dayandırıldı ını kaydetmektedir. Asliye ceza mahkemesinin dayandı ı temel olay ve olgular, ba vuranın, PKK Lideri Abdullah Öcalan'ın portresini ta ıdı ı ve polislere do ru ta lar fırlattı ı yasa dı ı bir gösteriye katılmasıyla ilgilidir. Ba vuran da, davaya konu olayların nitelendirilmesine itiraz ederek, savunmasını kaçınılmaz olarak bu suçlamaya dayandırmı tır (kar ıla tırınız Yılmaz ve Kılıç/Türkiye, No. 68514/01, § 39, 17 Temmuz 2008). Ba vuran, polisleri ta ı fırlattı ını reddetmi ancak, gösterinin video kayıtlarından alınan görüntülerde Abdullah Öcalan portresi ta ıdı ı görülen ki i oldu unu kabul etmi tir (yukarıdaki 7, 9 ve 11 paragraflar). üphesiz, ba vuran, gösteriye katılmak istemedi ini ileri sürmemi tir: ba vuran öncelikle bir e lencenin söz konusu oldu unu dü ündü ünü (bk. yukarıdaki 11. paragraf) ve ardından kendisini tesadüfen göstericiler arasında

buldu unu iddia etmi tir (bk. yukarıdaki 15. paragraf). Bununla birlikte, ba vuran, bir terör örgütü lehinde propaganda yapmaktan mahkûm edilmi tir.

33. Mahkeme'ye göre, bu dava, ba vuranın özünde ifade özgürlü ü hakkını kullanımı olabilece i kanaatine varılan Yılmaz davasından (daha önce anılan Yılmaz ve Kılıç, § 10) biraz ayrılmaktadır (idem, § 43). Nitekim, ba vuran gibi, Yılmaz da kendisine isnat edilen bazı fiilleri, nitelendirilmelerini reddederek, kabul etmekle yetinmi tir (idem, §§ 10, 13 ve 39, ayrıca bk. Müdür Duman/Türkiye, No. 15450/03, § 30, 6 Ekim 2015).

34. Yukarıda belirtilenler ı ında ve davanın kendine özgü ko ulları dikkate alındı ında, Mahkeme, olayların meydana geldi i tarihte küçük olan ba vuranın (bk. (aksi yönde bir karar için) a contrario, Kasparov ve di erleri/ Rusya, no 21613/07, § 72, 3 Kasım 2013), ilgili görüntülerden kendisini tanıyarak ve bir e lencenin söz konusu oldu unu dü ündü ünü ileri sürerek, özünde gösteri özgürlü ü hakkını ileri sürdü ünün de erlendirilebilece i sonucuna varmaktadır (gerekli de i ikliklerin uygulanması ko uluyla (mutatis mutandis) bk. Özgür Radyo-Ses Radyo Televizyon Yayın Yapım ve Tanıtım A. ./Türkiye (No. 1), No. 64178/00 ve di er 4 ba vuru, § 68, 30 Mart 2006, ve daha önce anılan Yılmaz ve Kılıç, §§ 37-43). Mahkeme ayrıca, dolaylı bir ekilde olsa da, ulusal mahkemeler önünde görülen davada barı çıl olarak gösteri yapma özgürlü ünün söz konusu oldu unu ve ba vuran tarafından ulusal mahkemeler önünde ileri sürülen gerekçelerin, Sözle me'nin 10 ve 11. maddelerine ba lı bir ikâyet içerdiklerini (gerekli de i ikliklerin uygulanması ko uluyla (mutatis mutandis) bk. daha önce anılan Fressoz ve Roire, § 39) gözlemlemektedir.

Dolayısıyla Mahkeme, Hükümetin iç hukuk yollarının tüketilmedi ine dair ilk itirazını reddetmektedir.

35. Mahkeme, ba vurunun bu kısmının, Sözle me'nin 35. Maddesinin 3. Fıkrasının a) bendi anlamında açıkça dayanaktan yoksun olmadı ını ve herhangi bir kabul edilemezlik gerekçesiyle örtü medi ini tespit ederek, kabul edilebilir oldu una karar vermi tir.

B. Esas Hakkında

1. Tarafların ddiaları

36. Ba vuran, DTP tarafından düzenlenen bir gösteriye katılmak ve Abdullah Öcalan'ın bir portresini ta ımak suçlarından mahkûm edildi inden ikâyet etmektedir. Ba vuran özellikle gösteriye katılmasının, ifade özgürlü ü hakkı alanına girdi ini ve yasa dı ı örgüt lehine propaganda yapmaktan mahkûm edilmesinin ifade ve toplanma özgürlü ü hakkının kendisi tarafından kullanımına haksız bir müdahale oldu unu iddia etmektedir.

37. Hükümet, Murat Vural/Türkiye (No. 9540/07, § 54, 21 Ekim 2014) kararına atıfta bulunarak, ihtilaf konusu bir fiil veya davranı ın, niteli i ve amacı ya da söz konusu fiili i leyen ki inin niyeti bakımından de erlendirilmesi gerekti ini belirtmektedir. Hükümet, ulusal makamlar tarafından alınan ifadeler dikkate alındı ında, ba vuranın ihtilaf konusu gösteriye katılmasının, ifade özgürlü ü kapsamına girmede i kanısındadır. Hükümet ayrıca, barı çıl olmayan bir gösterinin söz konusu oldu unu ve ba vuranın bu gösteriye katılırken sadece kendisini ifade etme amacı bulunmadı ını ileri sürmektedir. Hükümet ayrıca, ba vuranın yasa dı ı bir gösteriye katılmaktan, yasa dı ı bir örgütü desteklemekten, polislerin üzerine ta ı fırlatmaktan, kısaca güvenlik güçlerine direnmekten yargılandı ını ve mahkûm edildi ini hatırlatmaktadır. Hükümete göre, dolayısıyla ba vuranın ifade özgürlü ü hakkının kullanımına müdahalede bulunulmamı tir. Hükümet son olarak, ba vuranın mahkûmiyetinin kanun tarafından öngörüldü ünü ve demokratik bir toplumda gerekli oldu unu belirtmektedir.

2. Mahkeme'nin De erlendirmesi

a) Müdahalenin bulundu u hakkında

38. Mahkeme öncelikle, ba vuranın toplanma özgürlü ü hakkının kullanımına müdahalede bulunulup bulunulmadı ı konusunda, taraflar arasında tartı ma oldu unu tespit etmektedir. Bu ba lamda Mahkeme, Gülcü (daha önce anılan) kararında, Gülcü'nün tutuklulu unun ve mevcut davanınkilerle kıyaslanabilir suçlardan mahkûmiyetinin, Sözle me'nin 11. maddesiyle güvence altına alınan ba vuranın toplanma özgürlü ü hakkının kullanımına bir müdahale te kil etti ini hatırlatmaktadır (idem, § 102). Dolayısıyla Mahkeme, yukarıda belirtilenler bakımından ve ikâyetin sunulma eklini dikkate alarak, 13 ya ından küçük olan ba vuranın tutuklanmasının, bu tedbirin iki aydan fazla süre boyunca devam ettirilmesinin ve hükmün açıklanmasının geri bırakılmasıyla birlikte mahkûm edilmesinin, Sözle me'nin 10. maddesiyle birlikte de erlendirildi inde, Sözle me'nin 11. maddesi tarafından güvence altına alınan toplanma özgürlü ü hakkının kullanımına ?müdahale? olarak de erlendirildi i sonucuna varmaktadır (di er kararlar arasında bk. Women On Waves ve di erleri/Portekiz, No. 31276/05, § 28, 3 ubat 2009 ve Schwabe ve M.G./Almanya, No. 8080/08 ve 8577/08, § 100, A HM 2011 (özetler)).

b) Müdahalenin haklılı ı

39. Mahkeme, ihtilaf konusu müdahalenin kanunla öngöröldü ü ve Sözle me'nin 11. maddesinin 2. fıkrası anlamında milli güvenli in ve kamu düzeninin korunması gibi me ru bir amaç ta ıdı ı hususunun taraflar arasında tartı maya yer bırakmadı ını kaydetmektedir (daha önce anılan Yılmaz ve Kılıç, § 60). Somut olaydaki çeki me, müdahalenin ?demokratik bir toplumda gerekli? olup olmadı ı konusuyla ilgilidir.

40. Mahkeme, Sözle me'nin 10 ve 11. maddelerine ili kin içtihatlarından do an ilkelerine atıfta bulunmaktadır (Faruk Temel/Türkiye, No. 16853/05, §§ 53-57, 1 ubat 2011 ve Kudrevi?ius ve di erleri/Litvanya (BD), No. 37553/05, § 144, A HM 2015).

41. Mahkeme, mevcut davada ba vuranın, iddet eylemleri içeren bir gösteriye katıldı ı ve Abdullah Öcalan'ın portresini ta ıdı ı gerekçesiyle, özellikle terör örgütü lehine propaganda yapmak suçundan hükmün açıklanmasının geri bırakılmasıyla birlikte cezaya mahkûm edildi ini gözlemlemektedir.

Halbuki Mahkeme içtihatlarına göre, bir gösteri sırasında sadece Abdullah Öcalan'ın portresini ta imanın iddet kullanmaya, silahlı direni e veya ba kaldırıya te vik eden bir ifade ekli olarak de erlendirilemeyece ini hatırlatmaktadır. Burada, Mahkeme'nin nazarında dikkate alınması gereken temel bir unsur olarak de erlendirilen nefret söylemi söz konusu de ildir (di er birçok karar arasında bk. Bahçeci ve Turan/Türkiye, No. 33340/03, § 31, 16 Haziran 2009 ve daha önce anılan Lütifiye Zengin ve di erleri, §§ 49?50).

42. Ba vurana isnat edilen suçlarla ilgili olarak, 8 Mart 2012 tarihli karardan, ba vuranın aynı gösteri sırasında polislere ta fırlatmaktan ve güvenlik güçlerine direnmekten mahkûm edildi i anla ılmaktadır. Mahkeme'ye göre, kamu tartı ması ve siyasi tartı manın sınırlarını açıkça a an fiiller söz konusudur. Mahkeme bu ba lamda, yerle ik içtihatlara göre, Devletlerin, makamların ülkedeki hukuki ve kamusal düzeni korumak için ba vurabilecekleri makul ve uygun tedbirlerin seçiminde belirli bir takdir yetkisini hatırlatmaktadır (daha önce anılan Gülcü, § 116). Mahkeme, bu konuda ba vuran hakkında tedbir alınmasının, ?zorunlu bir sosyal ihtiyacı? makul olarak kar ılayabilece i kanısındadır. Bununla birlikte, ba vuranın tutuklulu u ve cezaya mahkûm edilmesi ile izlenen me ru amaçlar arasında makul bir orantılılık ili kisi varsa, incelenmesi uygundur.

43. Bu ba lamda Mahkeme, mevcut davadakilere benzer suçlamaların isnat edildi i ve mahkûm edilmi bir çocuk hakkında alınan tedbirlerin orantılılı ıyla ilgili olarak, Gülcü kararında (yukarıda anılan), küçük bir ki inin yakalanması ve tutuklanmasının son tahlilde alınması gereken tedbirler oldu unu ve bu tedbirlerin mümkün oldu unca kısa

süreyile uygulanması gerektiğini belirttiğini hatırlatmaktadır (daha önce anılan Gülcü, § 115). Mahkeme dolayısıyla, küçük bir kişi hakkında alınan bu türden tedbirlerin orantısız olduğuna hükmetmiştir. Mahkeme, mevcut davayı içtihatları içinde incelemesinde, Hükümetin, mevcut durumda kendisinin farklı bir sonuca varmasına sebep olacak herhangi bir olgu ya da iddia sunmadığını kanaatine varmaktadır. Nitekim, ba vuranın dosyasında bulunan hiçbir unsur, ulusal mahkemelerin ilgilinin genç yaşını yeterince dikkate aldıklarını belirtmemektedir. Yukarıda belirtildiği gibi (bk. 45. paragraf), hâkimler, ba vuranın tutuklanmasına son tahlilde karar vermemişlerdir. Yine asliye ceza mahkemesinin hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına hükmetmesi olması, zaten iki aydan uzun süre tutukluluğa maruz kalmış olan ba vuranın söz konusu ertelemeye karar verilen tarihten itibaren üç yıllık bir hapis cezası tehdidiyle karar karıya kalmış olması sebebiyle, bu kararın önemini azaltmamaktadır.

44. Mahkeme, davalı Devlet tarafından ileri sürülen gerekçelerin, somut olayla ilgili gerekçeler olmasına rağmen, söz konusu müdahalenin haklılığını göstermek için yeterli olduklarının değerlendirilemeyeceğini sonucuna varmaktadır. Sözleşme devletlerin konu hakkında sahip oldukları takdir yetkisine rağmen, Mahkeme, ba vuran hakkında alınan tedbirlerle izlenen meru amaçlar arasında makul bir orantılılık ilmini bulunmadığını kanaatinde dir.

45. Dolayısıyla Sözleşme'nin 11. maddesi ihlal edilmiştir.

III. DDA EDLEN DİLER HLALLER HAKKINDA

46. Ba vuran ayrıca, Sözleşme'nin 3, 6, 7, 8 ve 14. maddeleri ile 1 No.lu Protokol'ün 2. maddesinin de ihlal edildiğinden ikâyet etmektedir.

Ba vuran öncelikle, yaşına rağmen, yetkinler için tasarlanan bir cezaevinde tutulduğundan ve bu sebeple psikolojik olarak büyük bir sıkıntı yaşadığından ikâyet etmektedir. Ba vuran, tutukluluğunun Sözleşme'nin 3. maddesi anlamında insanlık dışı ve ahlacı bir muamele teşkil ettiğini kanısındadır. Ba vuran ayrıca, genel anlamda, Türkiye'nin Güneydoğu Bölgesinde çocuklara özel cezaevlerinin bulunmadığından ikâyet etmektedir. Diğer taraftan ba vuran, Sözleşme'nin 8. maddesini ileri sürerek, Siirt Cezaevi ile Cizre'de bulunan evi arasındaki mesafe sebebiyle, ailesiyle görüşme imkânından düzenli olarak faydalanamadığını ve dolayısıyla aile hayatına saygı hakkının ihlal edildiğinden ikâyet etmektedir. Ba vuran yine tutuklanmasının okul hayatını kesintiye uğratması sebebiyle, 1 No.lu Protokol'ün 2. maddesinde öngörülen eğitim hakkının ihlal edildiğini ileri sürmektedir.

Ba vuran ayrıca, Sözleşme'nin 6. maddesini ileri sürerek, ceza davasının süresinden ikâyet etmektedir. Ba vuran, hakkında açılan ceza davasının, yaşının küçük olması sebebiyle, özel yetkili aile ceza mahkemesi önünde görülmemesi gerektiğini kanaatinde dir. Ba vuran, Sözleşme'nin 6 ve 7. maddelerini ileri sürerek, Cumhuriyet savcısının TCK'nın 314. maddesine dayandırılan iddianamesinin, cezaların yasallığı ilkesini ihlal ettiğini savunmaktadır. Ba vuran son olarak, Kürt sorununa bağlı bir gösteriye katılımı –ki kendisine göre bu gösteriye istisnai olarak katılımı tır- sebebiyle suçlanması ve bir terör örgütüne üye olmaktan hakkında başlatılan ceza kovuşturmaları nedeniyle ayrımcılığa maruz kaldığını iddia etmektedir. Ba vuran tüm bu unsurlar içerisinde Sözleşme'nin 14. maddesinin ihlal edildiğini görülmüştür.

A. Sözleşme'nin 3 ve 8. Maddelerine ilişkin ikâyetler ile Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 2. Maddesine ilişkin ikâyet

47. Hükümet, ba vuranın iddialarına itiraz etmektedir. Hükümet, Sözleşme'nin 3. maddesine ilişkin ikâyetle ilgili olarak, bu hükmün, iç hukuka uygun olarak kovuşturulan ba vuranın durumunda uygulanmadığını kanaatinde dir. Hükümet ardından, ba vuranın ırnak F Tipi Kapalı Cezaevinden Siirt Cezaevine sevk edildiğini, burada ba vuranın, 5275

sayılı Kanun'un 23. maddesi gere ince sadece küçüklere ayrılan bir yerde yeti kinlerden ayrı tutuldu unu ve bütün tutuklulu u süresince, ailesi ile sıklıkla ileti im kurma imkânına sahip oldu unu belirtmektedir. Hükümet, ba vuranın sınav tarihlerinden önce serbest bırakıldı nı da eklemektedir.

48. Ba vuran ise, yeti kinlere ayrılan bir cezaevinde tutuklu bulundurulmasının, Sözle me'nin 3. maddesi anlamında insanlık dı ı ve a a ılayıcı bir muamele te kil etti ini ileri sürmektedir. Ba vuran, tutukluluk ko ullarına ve ailesine tanınan ziyaret imkânlarına ili kin olarak ba ka bir unsur sunmaksızın, daha açık olarak, Türkiye'nin Güneydo u Bölgesinde küçüklere özel bir cezaevi bulunmaması sebebiyle, küçüklerin, yeti kinler için tasarlanmı bir cezaevinin suçlu çocuklara ayrılan bir bölümünde tutuldu unu belirtmi tir.

49. Mahkeme, özgürlükten yoksun bırakıcı tedbirlerle ilgili olarak, 3. maddenin ileri sürülebilmesi için, verilen acı ve yapılan küçük dü ürmenin her hâlükârda özgürlükten yoksun bırakmanın kaçınılmaz olarak içerdi i acı verme ve küçük dü ürmenin ötesine geçmi olması gerekti inin yine altını çizmi tir. Devletin, her mahkûmun insan onuruna saygı ile uyumlu ko ullarda tutuldu undan, tedbirin icra ekillerinin, ilgiliyi, tutuklulu a ba lı acının kaçınılmaz seviyesini a an yo unlukta bir sıkıntıya veya sınava tabi tutmadı ndan ve tutuklulu un uygulama gereklilikleri bakımından, mahkûmun sa lı ının ve esenli inin uygun ekilde güvence altına alındı ndan emin olması gerekmektedir (Murşi/Hırvatistan (BD), No. 7334/13, § 99, A HM 2016). Mahkeme, çocuklara ili kin olarak, yürürlükteki uluslararası hukuk mevzuatına göre (ilgili uluslararası kurallarla ilgili olarak bk. Kuparadze/Gürcistan, No. 30743/09, § 42-44), küçüklerin tutukluluk kurallarının, tutukluluk halinde yeti kinlerle küçükler arasında bir ayırım yapılmasını gerektirdi inin, tutuklulu un tedbir amaçlı veya mahkûmiyet kararından sonra olması gerekti inin ve bu küçüklere, durumları, ya ları ve ihtiyaçları sebebiyle, özel bir dikkatle davranılması zorunlulu unun altını çizmektedir. Makamların bu konu hakkındaki tutumu, her zaman çocu un üstün menfaatini gözetmelidir (gerekli de i ikliklerin uygulanması ko uluyla (mutatis mutandis), Blokhin/Rusya (BD), No. 47152/06, § 138, A HM 2016). Mahkeme ayrıca, daha önce anılan, küçüklerin tutuklanmasıyla ilgili Güveç ve Blokhin davalarında, özellikle ya larına ve özel ihtiyaçlarına açıkça uygun olmayan tutukluluk ko ulları sebebiyle, Sözle me'nin 3. maddesinin ihlal edildi i sonucuna varmı oldu unu hatırlatmaktadır (daha önce anılan Güveç, §§ 91-99 ve daha önce anılan Blokhin, §§ 141-149).

50. Mahkeme, somut olayda 13 ya ındaki bir erkek çocu unun, iki aydan uzun süre boyunca yeti kinlerin de tutuklu bulundu u bir cezaevinde tutuldu unu kaygıyla tespit etmekte (gerekli de i ikliklerin uygulanması ko uluyla (mutatis mutandis) bk. M.M./Birle ik Krallık (k.k.), No. 58374/00, 8 Ocak 2002) ve tutuklulu un, bu kadar küçük bir çocuk üzerinde zarar verici etkilerinin olabilece ini kabul etmektedir. Bununla birlikte Mahkeme, küçük bir ki inin koruma tedbiri olarak bu türden bir cezaevinde tutuklu bulundurulmasının, tek ba ına insanlık dı ı ve a a ılayıcı muamele te kil etmedi ini hatırlatmaktadır (bk. D.G./ rlanda, No. 39474/98, § 97, A HM 2002 III, daha önce anılan Kuparadze, § 60; aynı anlamda, mahkûmiyet sonrası tutukluluk konusunda bk. V./Birle ik Krallık (BD), No. 24888/94, § 98, A HM 1999-IX). Ayrıca Mahkeme, Hükümetin ba vuranın söz konusu cezaevlerindeki mevcut tutukluluk ko ullarını detaylı olarak betimlememesine ra men, ba vuranın açık olarak, yeti kinler için tasarlanmı olan cezaevi bünyesinde suçlu çocuklara ayrılan bir bölümde di er küçük tutuklularla birlikte tutuldu undan ikâyet etti inin gözlemlenmesi gerekti i kanaatindedir (bk. yukarıdaki 82. paragraf). Bu ba lamda, ba vuranın iddiasına aykırı olarak, yeti kinler için tasarlanmı olan cezaevi bünyesinde suçlu çocuklara ayrılan bir bölümde tutulması, tek ba ına Sözle me'nin 3. maddesi bakımından bir sorun do urmaz (aynı anlamda bk. daha önce anılan Kuparadze, § 60). Di er taraftan, dosyada bulunan hiçbir unsur, ba vuranın yeti kinlerle birlikte tutuklu bulunduruldu unun ve dolayısıyla cezaevinin ortak alanlarında onlarla ileti im halinde oldu unun tespit edilmesine imkân vermemektedir. Bu ba lamda mevcut dava, on be ya ında olan bir ba vuranın, iç hukuk ve Türkiye'nin uluslararası yükümlülükleri ihlal edilerek, be yıldan uzun süre boyunca tutuklu

yeti kinlerle birlikte ve kendisini intihar etmeyi denemeye götürece kadar akıl sağlığını bozan ko ullaarda tutuldu u Güveç (daha önce anılan) davasından ayrılmaktadır (daha önce anılan Güveç, § 91?94).

51. Mahkeme, sahip oldu u unsurlar ve ba vurunun ba vurusunda ileri sürdü ü iddiaları bakımından, ilgilinin, tutuklulu unun ko ullaarının 3. madde tarafından öngörülen a ırlık e i ini a tı na dair iddiasını, somut ve ikna edici bir ekilde desteklemedi i sonucuna varmaktadır.

52. Mahkeme, Sözle me'nin 8. maddesine ve Sözle me'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 2. Maddesine ili kin ikâyetlerle ilgili olarak, bu ikâyetlerin genel anlamda sunuldu unu ve hiçbir ekilde desteklenmi görünmedi ini gözlemlemektedir.

53. Yukarıda belirtilenler ı ında, sonuç olarak, ba vurunun bu kısmı açıkça dayanaktan yoksundur ve Sözle me'nin 35. maddesinin 3. fıkrasının a) bendi ve 4. fıkrası uyarınca reddedilmesi gerekmektedir.

B. Sözle me'nin 6, 7 ve 14. maddelerine ili kin ikâyetler

54. Mahkeme, ceza davasının süresiyle ilgili ikâyete ili kin olarak, dikkate alınması gereken dönemin, 18 Ocak 2010 tarihinde ba ladı ını ve Cizre Asliye Ceza Mahkemesi'nin 5 Nisan 2012 tarihinde kesinle en 8 Mart 2012 tarihli kararıyla sona erdi ini kaydetmektedir. Dolayısıyla tek bir mahkeme önünde görülen yargılama yakla ık olarak iki yıl, iki ay sürmü tür. İlk derece mahkemesi önünde görülen davanın süresinin, mevzuat de i iklikleri neticesinde ulusal mahkemeler tarafından verilen yetkisizlik kararları sebebiyle uzadı ı do rudur. Bununla birlikte, toplam süre ile yasal de i ikliklerin ba vuran lehine oldu u ve bu de i ikliklerin yargılamanın süresinde büyük ölçüde bir uzamaya sebep olmadı ı dikkate alındı ında, bu ikâyetin, Sözle me'nin 35. maddesinin 3 ve 4. fıkraları uyarınca açıkça dayanaktan yoksun oldu u gerekçesiyle reddedilmesi uygundur.

55. Sözle me'nin 6, 7 ve 14. maddelerine ili kin ikâyetlerin geri kalanıyla ilgili olarak, Mahkeme, kendisine sunulan unsurların tamamı ve bu ikâyetlerin dayanaksız niteli i bakımından, söz konusu maddelerin ihlal edildi ine dair bir görünüm bulunmadı ını tespit etmektedir. Dolayısıyla bu ikâyetler, Sözle me'nin 35. maddesinin 3 ve 4. fıkraları uyarınca açıkça dayanaktan yoksundur.

IV. SÖZLE ME'N N 41. MADDES N N UYGULANMASI HAKKINDA

56. Sözle me'nin 41. maddesi gere ince,

“ ayet Mahkeme bu Sözle me ve Protokollerinin ihlal edildi ine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözle meci Tarafın iç hukuku bu ihlalin sonuçlarını ancak kısmen ortadan kaldırabiliyorsa, Mahkeme, gerekti i takdirde, zarar gören taraf lehine adil bir tazmin verilmesine hükmeder.”

A. Tazminat

57. Ba vuran, maruz kaldı ı manevi zarar için 40.000 avro (EUR) talep etmektedir.

58. Hükümet, bu miktara itiraz etmektedir.

59. Mahkeme, ba vurana manevi tazminat olarak 7.500 avro ödenmesinin uygun oldu u kanaatindedir.

B. Masraf ve Giderler

60. Ba vuran ayrıca, ulusal mahkemeler önünde görülen yargılamada yapmış oldu u masraf ve giderler için 5.500 EUR ve Mahkeme önünde yapmış oldu u masraf ve giderler için 6.500 EUR talep etmektedir. Ba vuran bu ba lamda, belge olarak, avukatının çalış ma saatlerini gösteren bir makbuz ile Diyarbakır Barosu'nun avukatlık hizmeti ücretlerini gösteren tabloyu Mahkeme'ye sunmaktadır.

61. Hükümet bu miktarlara itiraz etmektedir.

62. Mahkeme içtihatlarına göre, bir ba vuranın, sadece Mahkeme önünde yaptığı masraf ve giderlerinin do rulu unu, gereklili ini ve oranlarının makul niteli ini ispatlayabilmesi halinde, bu miktarlar kendisine geri ödenebilmektedir. Mahkeme, kendisine sunulan unsurları, yukarıda sıralanan kriterleri ve davanın karma ıklı ını dikkate alarak, tüm masrafları kar ılı ında ba vurana 3.000 EUR ödenmesinin makul oldu u kanaatindedir.

C. Gecikme Faizi

63. Mahkeme, gecikme faizi olarak, Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi faizlerine uyguladı ı faiz oranına üç puan eklenerek elde edilecek oranın uygulanmasının uygun oldu u sonucuna varmaktadır.

BU GEREKÇELERLE, MAHKEME, OY B RL İYLE,

1. Ba vuranın tutuklulu unun yasallı ına ve barı çıl olarak gösteri yapma hakkının ihlal edildi i iddiasına ili kin ikâyetlerin kabul edilebilir oldu una ve Sözle me'nin 3, 5 § 4, 6, 7, 8 ve 14. maddeleri ile Sözle me'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 2. maddesine ili kin ikâyetlerin kabul edilemez oldu una,

2. Sözle me'nin 5. maddesinin 1. fıkrasının ihlal edildi ine,

3. Sözle me'nin 5. maddesinin 3. fıkrasına ili kin ikâyetin kabul edilebilirli inin ve esasının incelenmesine gerek olmadı ına,

4. Sözle me'nin 11. maddesinin ihlal edildi ine,

5. a) Sözle me'nin 44. maddesinin 2. fıkrasına uygun olarak, davalı Devletin ba vurana, kararın kesinle ti i tarihten itibaren üç ay içerisinde, ödeme tarihinde geçerli olan döviz kuru üzerinden Türk lirasına çevrilmek üzere a a ıdaki miktarları ödemekle yükümlü oldu una:

i. her türlü vergi tutarı hariç olmak üzere, manevî tazminat olarak 7.500 EUR (yedi bin be yüz avro),

ii. ba vuran tarafından ödenmesi gereken her türlü vergi tutarı hariç olmak üzere, masraf ve giderler için 3.000 EUR (üç bin avro) ödenmesine,

b) Söz konusu miktarlara, belirtilen sürenin bitti i tarihten itibaren ödemenin yapıldı ı tarihe kadar, Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli olan faiz oranının üç puan fazlasına e it oranda basit faiz uygulanmasına,

6. Ba vurunun geri kalan kısmıyla ilgili olarak, adil tazmin taleplerinin reddedilmesine

karar vermi tir.

bu karar, Fransızca dilinde tanzim edilmi olup, Mahkeme çtüzü ünün 77. maddesinin 2 ve 3. fıkraları uyarınca, 27 ubat 2018 tarihinde yazılı olarak bildirilmi tir. (¶¶)